

Jalborg
teater
2011 >
2012

PREMIERE 17. SEPTEMBER 2011 > STORE SCENE

Familien

"AUGUST: OSAGE COUNTY" AF TRACY LETTS

FAMILIEN

“AUGUST: OSAGE COUNTY” af Tracy Letts

Oversættelse: Troels II Munk

Instruktion og bearbejdelse: Thomas Müller

Scenografi: Kirsten Thomsen

Lysdesign: Ida Valsted Prag

Lyddesign: Aske Hoeg

Musiker: Jacob Rose

BEVERLY WESTON: ..... **HENRIK WEEL**

VIOLET WESTON, Beverlys hustru: ..... **MARIANNE HØGSBRO**

BARBARA FORDHAM,
Beverlys og Violets ældste datter: ..... **HANNE WINDFELD**

BILL FORDHAM, hendes mand: ..... **ALLAN HELGE JENSEN**

JEAN FORDHAM, deres datter: ..... **AMALIE DOLLERUP**

IVY WESTON,
Beverlys og Violets mellemste datter: .... **NANNA BUHL ANDRESEN**

KAREN WESTON,
Beverlys og Violets yngste datter: ..... **LISE BAASTRUP**

MATTIE FAE AIKEN, Violets søster: ..... **BODIL LASSEN**

CHARLIE AIKEN, hendes mand: .... **ULVER SKULI ABILDGAARD**

LILLE CHARLIE AIKEN, deres søn: ..... **STEFFEN ERIKSEN**

JOHNNA MONEVATA: ..... **SIIR TILIF***

SHERIFF DEON GILBEAU: ..... **JØRGEN W. LARSEN**

STEVE HEIDEBRECHT,
Karens forlovede: ..... **JAKOB HØJLEV JØRGENSEN**

Forlag: Nordiska Teaterforlag

Spilleperiode: 17. september - 22. oktober 2011

Der ryges i forestillingen.

Digtet “De hule mænd” gengivet efter aftale med Gyldendals Forlag og Faber&Faber.

Forestillingsleder: Pia O. Rose

Sceneformand: Claus Scholkman

Lys- og lydafvikling: Kim Fletting

Suffli: Knud Villy Mygind Torjusen

Frisør: Elsebeth Simonsen, Lars Ditlev, Vibeke Carøe

Skræddersal: Elsebeth Tanghøje, Conni Idskov Jensen, Vivi Ørtoft Andreassen

Malersal: Karsten Legård, Ferenc Makkai

Påklæder: Jane Andersen, Anni Larsen

Produktionsleder: Torben Omann Sørensen

Produktionschef: Troels Dahl

Foto: Allan Toft

Grafik: Jesper Højland

Dramaturg: Jens Christian Lauenstein Led

PR og marketing: Helle Vagner, Thomas Villefrance

Teaterchef: Morten Kirkskov

*) Praktikant fra Statens Teaterskole

GEN- FÆLLESSKABS- TRADITIONER

“Vi er alle sammen bare mennesker, nogle af os tilfældigvis forbundet via gener, en tilfældig samling celler. Ikke andet.” Så nøgternt og uromantisk beskrives det familiære fællesskab af “Familien”s mellemste søster, Ivy. Og netop samtidens familie, institutionen, vi alle sammen kommer fra, uanset om vi er amerikanere eller danskere, er udgangspunktet for Letts’ drama. Dermed skriver han sig ind i en lang tradition med rødder hos Ibsen, Strindberg og Tjekhov med den amerikanske udformning “family plays” fra bl.a. Eugene O’Neill, Arthur Miller, Tennessee Williams og Edward Albee og altså med Letts som seneste skud på stamtræet. Der er tale om tekster, der hudfletter familien og ikke mindst patriarken, manden, faderen – et tema, der også dyrkes i den amerikanske lyrik, bl.a. hos T.S. Eliot, som i “De hule mænd” beskriver et grumt dødsrige af udhulede, udstoppede mænd. Det samme digt, som faderen, Beverly, i “Familien” citerer fra i åbningsscenen.

“Familien” har originaltitlen “August: Osage County”, da historien udspiller sig i august måned i amtet Osage. Dermed placerer Letts sit familiedrama i sin egen hjemstat, Oklahoma, som på mange måder er en del af USAs geografiske og mytologiske hjerte. I Osage, Oklahoma er vi langt fra både kysternes store byer og midtvestens bibelbælte: Vi er på prærien, på “The great plains”, dvs. den oprindelige amerikanske befolknings (tidligere kaldet “indianere”) hjemland. Det er et tørt, varmt og øde landskab, der går ind på psyken – som det et par steder siges i stykket: “I just got the plains – jeg har bare lidt prærie”.

Osage

Ikke blot er den litterære tradition skrevet ind i “Familien”; også Letts’ egen historie er vævet sammen med fortællingen. Hans morfar druknede sig i en sø, og hans mormor blev efterfølgende pillemisbruger, hvilket endte med at tage livet af hende. Tracy Letts’ far, Dennis Letts, var collegeprofessor og skuespiller og spillede i den originale opsætning fra Chicago og senere Broadway rollen som familiefaderen Beverly. Han døde trekvart år efter premieren.

**Letts’ egen
familie i
“Familien”**

“Stykket er så afgjort en politisk parabel. Der er nogen, der bliver beklemt, når samtalen går i den retning. Når de taler om dette stykke som en ren trykkoger og sammenligner det med sæbeoperaer og TV-komedier, så har de det trygt og godt. Men så snart samtalen kommer ind på noget lidt mere ophøjet, når man taler om stykket som symbol, så bliver de beklemt, og jeg forstår ikke helt hvorfor. Den usikre del af mig tænker: “Nå-ja, måske har jeg ikke opnået, hvad jeg ville”. Den mere sikre del af mig tror på en kollektiv psykose eller tåge, der er trukket ind over mit land de sidste otte års tid”

**Tracy Letts om
“Familien”**

De hule mænd

Mistah Kurtz – han død
En skærv til Gamle Guy

I

Vi er de hule mænd
Vi er de udstoppede mænd
Lænet mod hinanden
Med hovedet af strå. Ak!
Vore indtørrede stemmer, når
Vi hvisker til hinanden,
Er stille og meningsløse
Som vinden i det tørre løv
Eller rottefødder på glasskår og støv
I vores tørre kælder.

Skikkelse uden form, skygge uden farve,
Lammet styrke, gestus uden bevægelse;

De som drog
Med direkte blikke, til dødens andet Rige
Husker os – om overhovedet – ikke som tabte og
Voldsomme sjæle, men blot
Som de hule mænd
De udstoppede mænd.

II

Øjne jeg ikke tør møde i drømme
I dødens drømmerige
Disse ser man ikke:
Dér, dér er øjnene

Sollys på en knækket søjle
Dér er et træ som svinger
Og stemmen er
I vindens vinger
Mere fjern og mere stækket
End en svindende stjerne.

Lad mig ikke komme nærmere
I dødens drømmerige
Lad mig også antage
Så udførlige forklædninger
Rottelpels, kragedragt, krydsede stave
På en mark
Bevæger mig som vinden i en have
Ikke nærmere –

Ikke dette sidste træf
I tussmørkeriget

III

Dette er det døde land
Dette er kaktusland
Her er stenens billeder
Rejst, her modtager de
Påkaldelsen fra en død mands hånd
Under stjernens svindende tindren.

Er det sådan hér
I dødens andet rige
Vågner alene
I timen hvor vi
Brister efter barmhjertighed
Læber dér vil kysse
Fremsigter bønnen til knækket sten.

af T.S.Eliot, 1925

På dansk ved Bo Green Jensen

IV

Øjnene er ikke her
Dér er ingen øjne her
I denne dal af døende stjerner
I denne hule dal
Denne vore tabte rigers knuste kæbe

På dette sidste mødested
Famler vi sammen
Og undgår stemmer
Samlede på bredden ved den svulne flod

Uden syn, medmindre
Øjnene viser sig her igen
Som den bestandige stjerne
Mangebladede rose
I dødens tussmørkerige
Håbet alene
For tomme mænd.

V

Så går vi rundt om en kaktusbusk
Kaktusbusk kaktusbusk
Så går vi rundt om en kaktusbusk
Tidligt søndag morgen.

Mellem ideen
Og det faktiske
Mellem bevægelsen
Og handlingen
Falder skyggen

Thi Dit er Riget

Mellem undfangelsen
Og skibelsen
Mellem følelsen
Og forståelsen
Falder skyggen

Livet er meget langt

Mellem begæret
Og spasmen
Mellem kraften
Og eksistensen
Mellem indbegrebet
Og afviklingen
Falder skyggen

Thi Dit er Riget

Thi Dit er
Livet er
Thi Dit er

Det er sådan verden går under
Det er sådan verden går under
Det er sådan verden går under
Ikke med et brag men med en klymken

“Familien er den naturlige og grundlæggende enhed i samfundet og giver ret til beskyttelse fra samfundets og statens side.”

Artikel 16,3 i FN's Menneskerettighedserklæring

“Familien er den mest mystiske og fascinerende institution i universet. Den mest modsætningsfyldte, den mest tragiske, komiske, absurde. Full af kærlighed, længsel, ensomhed, fortvivlelse, attrå og død. Men også den mest langlivede institution.”

Amos Oz, israelsk forfatter

AALBORGTEATER.DK
JERNBANEGADE 11
9000 AALBORG
BILLETSALG 96 31 60 20

FAMILIE BILLET

f.eks. 2 voksne
og 2 børn fra
kun kr. 450,-

LYST TIL MERE TEATER?

Jul i piletræerne

Musikalsk familieforestilling
19.11.>22.12.2011>Store Scene

Den Gyldne Drage

Magisk realisme
18.11.>22.12.2011>Lille Scene

LÆS MERE OG BESTIL BILLETTER
PÅ AALBORGTEATER.DK

FACEBOOK.COM/AALBORGTEATER

HOVEDSPONSORER:

Det Obelske Familiefond

aalborgportland
COMMERCIAL

spar nord
fonden

AALBORG
INDUSTRIES

NORDJYSKE
Medier

BASIS•TRYK